

A MAGYAR NYELVÉSZETI KUTATÁSOK ÚJABB EREDMÉNYEI III.

Műhelykonferencia

A BBTE BTK Magyar és Általános Nyelvészeti Tanszéke, valamint a Kolozsvári Akadémiai Bizottság Nyelvtudományi Szakbizottsága **2012. június 28–29 között** konferenciát szervez Kolozsváron. Idei konferenciánk témája **analógia és modern nyelveírás**.

A 19. század második felével kezdődően az analógia teljesen elfogadott magyarázó elv lett a nyelvi változások bizonyos fajtájának az értelmezésére. A 20. század első felében ugyan magát az *analógia* terminust gyakran a strukturalizmus rendszerközpontú szemléletének jobban megfelelő *rendszerkényszer* váltotta fel, ez a szóhasználatbeli változás azonban nem annyira az analógiás változások természetének átértelmezésével, mint inkább az ilyen változások rendszerbeli okainak előtérbe helyezésével volt kapcsolatban. (Az már csak a sors iróniája, hogy a rendszerkényszer fogalmával sokszor olyasmit értelmeztek, amit már korábban is azért kellett analógiával magyarázni, mert kivételt képezett például a hangváltozások általános tendenciája alól, tehát tulajdonképpen – legalábbis egy bizonyos vonatkozásban – amolyan „elhajlás” volt a rendszertől.) Bárhogy hívják is, a nyelvtörténeti leírásokban, a változások értelmezésében az analógiára alapuló magyarázatok jelentősége máig sem csökkent, ilyen értelmezésekhez pedig sokkal gyakrabban kell folyamodni annál, semmint hogy azt lehetne mondani, hogy az analógiás változás ritka, szórványos, nem jellemző, inkább kivételszerű jelenség.

A modern szinkronikus nyelveírásokba és nyelvelméletekbe viszont az analógia nemigen fér be sehova. A generatív elmélet procedurális szabályalkalmazásra alapuló szemlélete például az analógiás folyamatoknak úgyszólván elvileg zárja ki még a lehetőségét is. Ha tehát komolyan vennénk azt, amit ez a helyzet így együtt sugall, akkor arra kellene gondolnunk, hogy az analógia valóságos és nem is jelentéktelen nyelvi/beszédbeli eljárás ugyan, de ehhez az emberek csak olyankor folyamodnak, mikor éppen változtatni akarják a nyelvet, amúgy pedig, beszélés közben sohasem használják semmire.

Ez azonban így elég hihetetlenül hangzik, ezért is szervezzük ezt a konferenciát. Azt szeretnénk, ha az előadók olyan előadásokkal jönnének, amelyek segíthetnek tisztábban látni ebben a dologban. (A téma aktualitására vall egyébként az is, hogy az egyre inkább kibontakozó korpusznyelvészeti kutatásoknak is hasonló gondja lehet az, hogy a statisztikai alapú következtetéseket hogyan lehessen ha nem is mindjárt integrálni az uralkodó nyelvészeti elméletekbe, de legalább összhangba hozni velük.) Olyan előadásokra számítunk tehát, amelyek

(1) elméleti megközelítésben próbálnak válaszolni arra, hogy végül is van-e olyan, hogy analógia, és ha van, akkor mit kezdhet azzal a modern nyelvleírás, ha pedig nincs, akkor mi az a mai nyelvelméletekkel is kompatibilis más elv vagy eljárás, amely érthetővé tesz mindent abból, amit ma analógiával szoktak magyarázni;

(2) esettanulmány formájában mutatnak be olyan fonológiai, morfológiai, szintaktikai vagy más problémákat, amelyek a klasszikus szemlélet szerint egyértelműen analógiás jelenségek, és ezek elemzésére alapozva fogalmaznak meg a konferencia témája szempontjából releváns elméleti következtetéseket.

A konferencia egyben vitaalkalom is lesz, reméljük, hogy tanulságai minden résztvevőnek hasznára válnak.

A konferenciára **egyoldalas előadásvázlattal és kitöltött jelentkezési lappal** lehet jelentkezni. Az előadások hossza 20 perc, amit 10 perc vita követ. **Jelentkezési határidő: 2012. május 15.** Az előadásvázlatokat az alábbi email-címre várjuk:

kolozsvarikonferencia@yahoo.com

Kolozsvár, 2012. március 14.

Szilágyi N. Sándor
tanszékvezető

Kádár Edit
a KAB Nyelvtudományi Szakbizottságának elnöke

A MAGYAR NYELVÉSZETI KUTATÁSOK ÚJABB EREDMÉNYEI III.

**A rendezvény színhelye és időpontja:
Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Magyar és Általános Nyelvészeti Tanszék, Kolozsvár
2012. 06. 28–29.**

Személyes adatok	
Vezetéknév:	
Keresztnév:	
Tudományos fokozat:	
Város:	
Ország:	
Telefon/Fax:	
E-mail:	
Intézmény:	
Intézmény címe:	
Tudományág:	
Előadás	
Előadás címe:	
Várható költségek	
A helyszínen fizetendő regisztrációs díj (programfüzet, ebéd június 28-án)	50 RON (kb. 11.5 EUR) 1 EUR = 4.36 RON 100 HUF = 1.49 RON
Jelentkezési határidő	
A kitöltött jelentkezési űrlapot a kolozsvarikonferencia@yahoo.com e-mail címre kérjük beküldeni 2012. május 15-ig.	

A szálláslehetőségekről és egyéb programokról az absztraktok elfogadása utáni körlevélben küldünk tájékoztatást.